

تشکیل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) به استناد ماده ۳ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۸۳/۰۵/۱۸) و به منظور **راهبری توسعه علمی و فناورانه کشور و با رسالت سیاست‌گذاری و نظارت فرابخشی و هماهنگی بین‌بخشی در حوزه‌های علمی، فناوری و تحقیقاتی کشور تشکیل گردید.**

وظایف و اختیارات شورای عالی عتف (بر اساس قوانین و مقررات مصوب مجلس شورای اسلامی و هیات وزیران)

۲- حمایت و تامین منابع حوزه‌های

علوم، تحقیقات و فناوری

۱- سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان

۴- سایر امور (تصمیم‌گیری در
خصوص تشکیلات، تصویب
آیین‌نامه‌های داخلی و ...)

۳- هماهنگی، پایش و ارزیابی

سیاست گذاری و برنامه ریزی کلان (۱)

تکلیف قانونی	مرجع تصویب	سند
تعیین نظام سیاست گذاری علم، فناوری و نوآوری	مجلس و یا هیئت وزیران ۱۳۹۵/۰۲/۰۱	شرح تفصیلی شورای عالی عتف
تعیین راهبردها و برنامه های کلان توسعه		
تعیین اولویت های ملی و طرح های بلندمدت سرمایه گذاری		
تعیین سیاست های نظارت، ارزیابی و استاندارد سازی فعالیت های		
علوم، تحقیقات و فناوری در کشور		
تعیین سیاست های تجاری سازی و کار بست دستاوردهای		
پژوهشی، انتقال و اشاعه فناوری در کشور و تعیین سهم هر		
دستگاه بر پایه تقسیم کار ملی با رویکرد تحقق توسعه پایدار		
تعیین سیاست های اجرایی توسعه همکاری های بین المللی و جذب		
منابع خارجی		
تعیین سیاست های لازم به منظور تقویت حوزه علوم، تحقیقات و		
فناوری نظام برنامه ریزی منطقه ای، استانی و مناطق ویژه علم و		
فناوری در آن حوزه		

هماهنگی، پایش و ارزیابی (۱)

تکلیف قانونی	مرجع تصویب	سند
ایجاد هماهنگی‌های کلان بین‌بخشی، فرابخشی و بین‌المللی در راستای اجرایی شدن سیاست‌های بالادستی و مصوبات شورا و همچنین اجرای اثربخش طرح‌های کلان ملی پایش و ارزیابی کلان تحقق اهداف و سیاست‌های ابلاغی در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری در سطح دستگاه‌های اجرایی، ستادی و استانی تعیین شاخص‌های علم، تحقیقات، فناوری و نوآوری کشور برای ایجاد هماهنگی در جمع‌آوری اطلاعات و تحلیل و انتشار مستمر آن توسط دستگاه‌های مسئول تدوین و نهادینه کردن فرآیند نظارتی در کلیه سطوح مرتبط با حوزه علوم، تحقیقات و فناوری طراحی نظام تدوین اطلس ظرفیت‌های این حوزه در سطح بخشی و استانی و نظارت بر اجرای آن	هیئت وزیران ۱۳۹۵/۰۲/۰۱	شرح تفصیلی شورای عالی عتف
نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی توسط دستگاه‌های متولی تهیه گزارش سه ماهه از عملکرد دستگاه‌های متولی	ابلاغیه معاون اول رییس جمهور ۱۳۹۳/۰۸/۰۷	سیاست‌های کلی علم و فناوری

هماهنگی، پایش و ارزیابی (۲)

تکلیف قانونی	مرجع تصویب	سند
نظارت بر عملکرد دستگاه‌های مشمول ماده ۵۶ قانون الحاق و تهیه گزارش هزینه کرد یک درصد اعتبارات دستگاه‌های مشمول	مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۳/۱۲	قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
نظارت بر عملکرد دستگاه‌های مشمول و تهیه گزارش هزینه کرد یک درصد اعتبارات دستگاه‌های مشمول نظارت بر هزینه کرد حداقل ۳ درصد سود قابل تقسیم سال قبل برای مصارف امور تحقیقات و توسعه فناوری نظارت بر ثبت فهرست طرح‌های پژوهش و فناوری و پایان‌نامه‌ها در سامانه سمات ملی	مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۵/۱۲/۱	قانون برنامه ششم توسعه
نظارت بر هزینه کرد حداقل ۶۰ درصد از اعتبارات شرکت‌های سود ده و بانک‌ها و موسسه‌های انتفاعی وابسته به دولت در امر پژوهش	مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۵/۱۲/۱	بند (د) تبصره (۹) قانون بودجه کل کشور

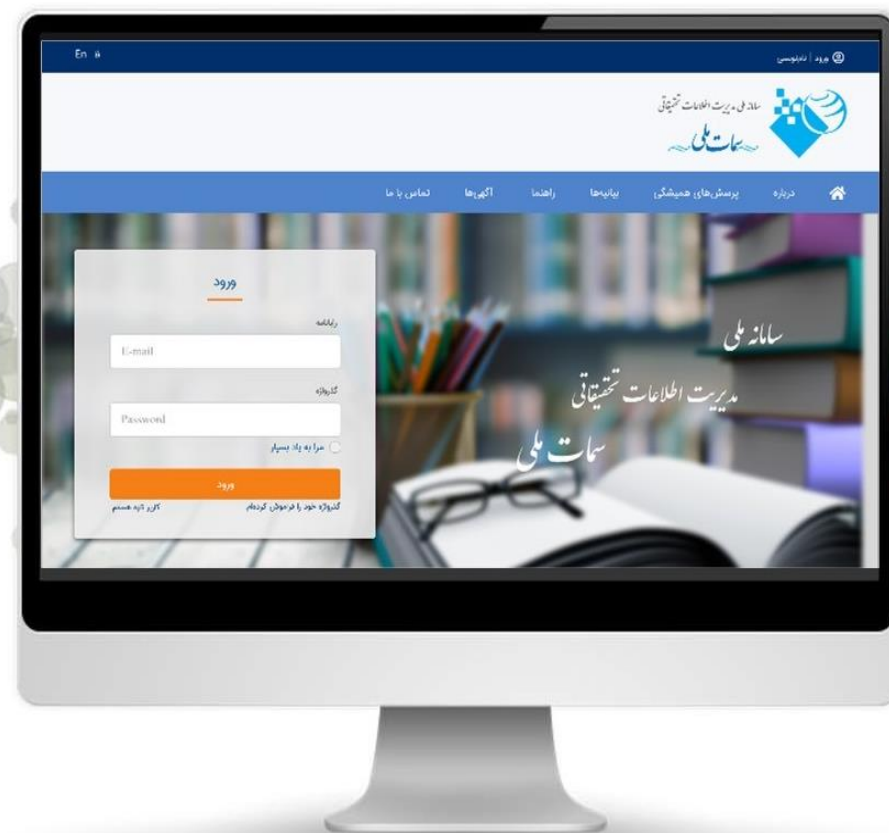
سامانه سمات

ملی

سامانه سابع

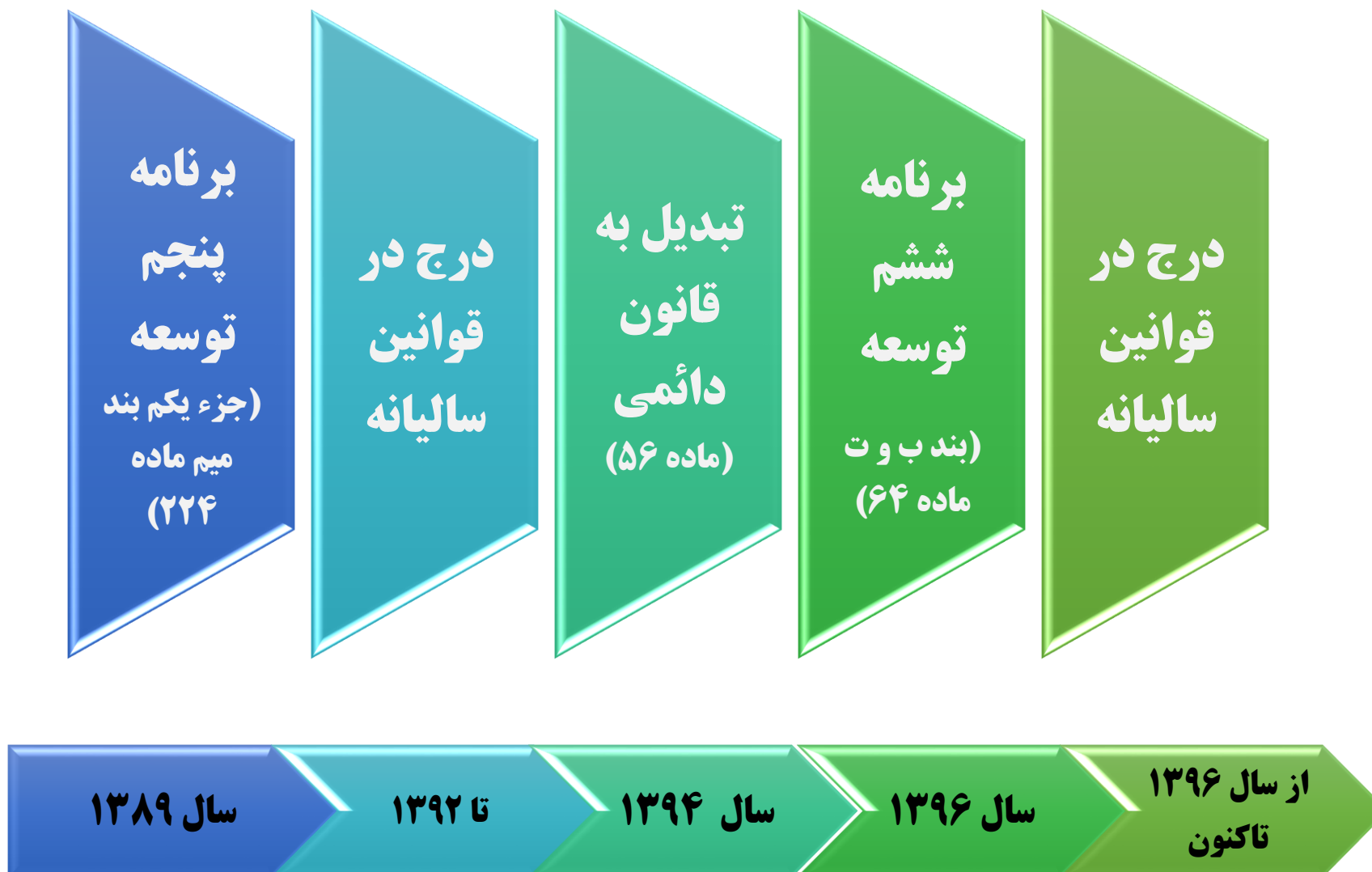
بررسی و پیشنهاد منابع مالی موردنیاز در حوزه‌های عتف

تکلیف قانونی	مرجع تصویب	سند
بررسی و پیشنهاد منابع مالی موردنیاز در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری	مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۳/۰۵/۱۸	قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
تعیین منابع مالی مورد نیاز حوزه های عتف	هیئت وزیران ۱۳۹۵/۰۲/۰۱	شرح تفصیلی شورای عالی عتف
تعیین سیاست‌های توزیع منابع عمومی و اعتبارات دولتی		
تعیین برنامه‌ها و سازوکارهای لازم برای تأمین و استفاده از منابع جدید مالی، با رعایت قوانین و مقررات مربوط		
تعیین سیاست‌های لازم برای حمایت از فعالیت نهادهای مدنی و بخش غیر دولتی		
تصویب سیاست‌های مرتبط با فعالیت‌های بخش غیر دولتی در حوزه تحقیق و توسعه با تأکید بر حمایت از مراکز کوچک و متوسط و نیز حمایت از توسعه صندوق‌های مالی غیردولتی		
تعیین سیاست‌های حمایتی از سرمایه‌گذاری منطقه‌ای در حوزه علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب آمایش سرزمین.		
تاسیس صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	شورای عالی انقلاب فرهنگی و ابلاغ رییس جمهور ۱۴۰۰/۰۹/۰۲	تاسیس صندوق شورای عالی عتف

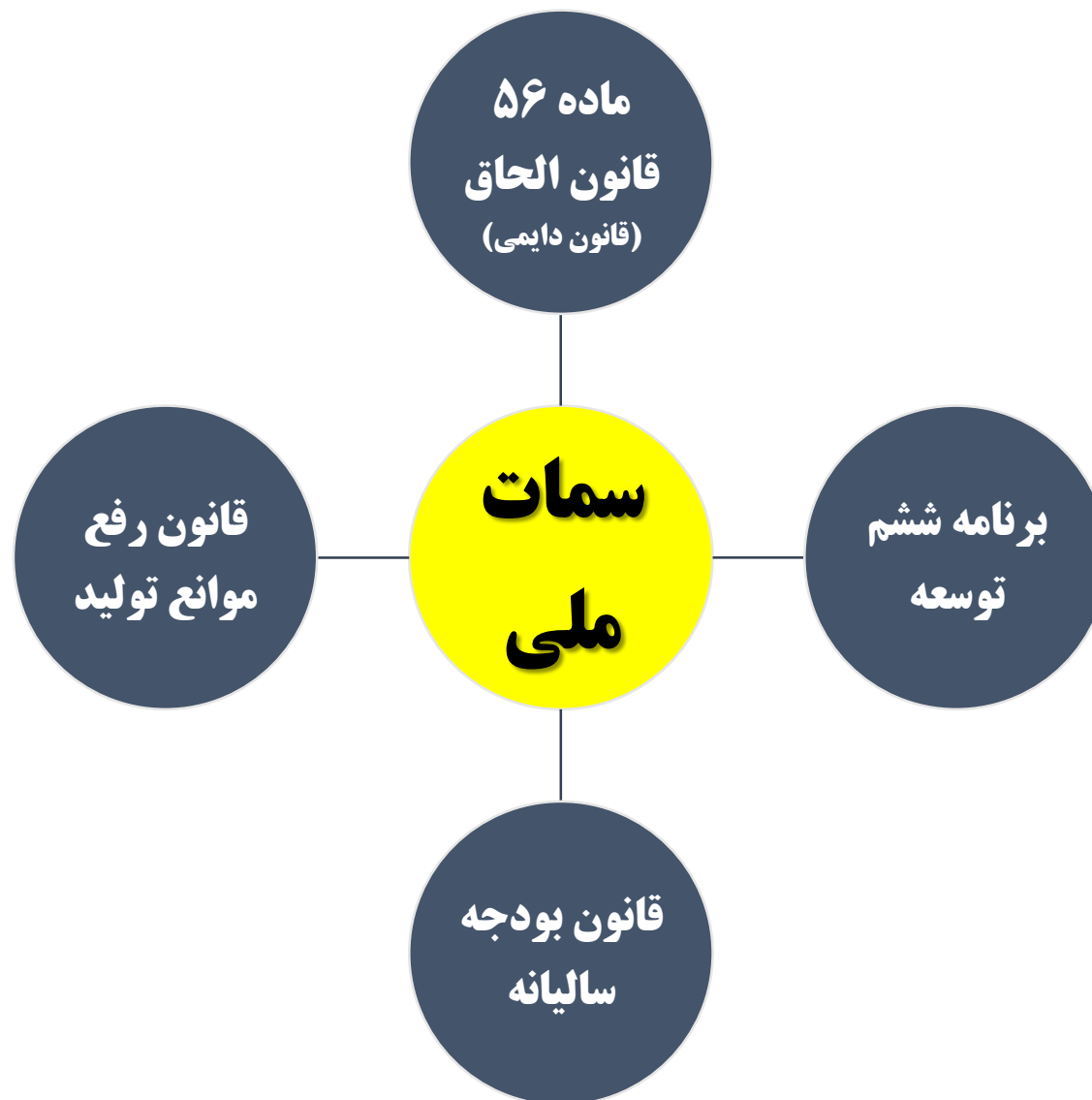

سامانه مدیریت اطلاعات تحقیقاتی کشور (سमत ملی)

تاریخچه شکل‌گیری سمات ملی

اسناد قانونی بالادست سامانه سمات ملی (۱)

ماده ۵۶ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و بند ب ماده ۶۴ برنامه ششم توسعه

کلیه دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاههای موضوع ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ مکلفند علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل دستگاه در قوانین بودجه سالانه منظور شده است، **یک درصد (۱٪) از اعتبارات تخصیص یافته هزینه‌ای** به استثنای فصول (۱) و (۶) و در مورد شرکتهای دولتی از هزینه‌های غیر عملیاتی را برای **امور پژوهشی و توسعه فناوری** هزینه کنند.

تبصره - دستگاههای مذکور ضمن رعایت چهارچوب نقشه جامع علمی کشور و **اولویتهای تحقیقاتی دستگاه ذی ربط که به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد** مکلفند نحوه هزینه‌کرد این ماده را هر شش ماه یک بار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران گزارش دهند. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش عملکرد این ماده را به‌طور سالانه حداکثر تا پایان مردادماه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. همچنین مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه‌کرد تحقیق و توسعه را منتشر نماید.

بند پ و ت ماده ۶۴ برنامه ششم توسعه

بند پ- کلیه شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای وابسته و تابعه به استثنای صندوق های بیمه و بازنشستگی موظفند به منظور حمایت از پژوهش های مسأله محور و تجاری سازی پژوهش و نوآوری، در اجرای سیاست های کلی برنامه ششم معادل حداقل سه درصد (۳) از سود قابل تقسیم سال قبل خود را برای مصرف در امور تحقیقاتی و توسعه فناوری در بودجه سالانه، زیر نظر شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری منظور نمایند.

بند ت- دستگاههای اجرائی موظفند به منظور افزایش بهره وری نظام ملی نوآوری، اجتناب از اجرای پژوهش های تکراری و انتشار اطلاعات و ایجاد شفافیت در انجام طرحهای (پروژه های) تحقیقاتی و با هدف شناسایی و به کارگیری و تجاری سازی دستاوردهای حاصل از پژوهش و توسعه، فهرست طرحهای پژوهشی و فناوری و پایان نامه ها و رساله های خود را در سامانه «سمات» ثبت کنند.

بند (ب) ماده ۶۴ برنامه ششم توسعه کشور (یا همان ماده ۵۶)

ذی نفعان: کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری (کارفرما)

پژوهشگران، اعضای هیأت علمی و مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری (مجری)
موضوع: ثبت طرح‌های پژوهشی از منابع یک درصد از اعتبارات هزینه‌ای یا هزینه غیرعملیاتی

سند بالادست: نقشه جامع علمی کشور و اولویت‌های پژوهش و فناوری کشور ابلاغی شورا

تصویب و نظارت: دبیرخانه شورای عالی عتف
خروجی: گزارش عملکرد سالیانه طرح‌های ثبت شده در سامانه بهره‌برداران: مجلس شورای اسلامی و مرکز آمار ایران

بند (پ) ماده ۶۴ برنامه ششم توسعه کشور

ذی نفعان: بنگاه‌های اقتصادی موضوع ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی (کارفرما)

پژوهشگران و اعضای هیأت علمی و مراکز آموزشی و پژوهشی و فناوری (مجری)
موضوع: ثبت طرح‌های پژوهشی از منابع سه درصد (۳٪) سود قابل تقسیم سال قبل
سند بالادست: سیاست‌ها و اولویت‌های پژوهش و فناوری کشور ابلاغی شورا
تصویب و نظارت: دستگاه‌های مشمول (تصویب) و دبیرخانه شورای عالی عتف (نظارت)

خروجی: گزارش عملکرد سالیانه ثبت شده در سامانه بهره‌برداران: مجلس شورای اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور

بند (س) ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم

ذی نفعان: واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط (کارفرما)

مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری دارای مجوز از وزارتین علوم و بهداشت (مجری)
موضوع: ثبت هزینه قراردادهای پژوهشی با رعایت شرایط قانون تا ۱۰٪ مالیات ابرازی سال انجام هزینه طرح

سند بالادست: نقشه جامع علمی کشور
تصویب و نظارت: شورای پژوهشی دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی (تصویب) و وزارتین علوم و بهداشت (نظارت)

خروجی: ثبت و نگهداری عملکرد واحدهای مشمول در سامانه بهره‌برداران: سازمان امور مالیاتی کشور

بند (ت) ماده ۶۴ برنامه ششم توسعه کشور

ذی نفعان: دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری با رعایت ماده (۱۱۷) اصلاحی آن قانون مصوب ۱۳۸۶ و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور (کارفرما)

پژوهشگران، اعضای هیأت علمی و مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری (مجری)
موضوع: افزایش بهره‌وری نظام ملی نوآوری، اجتناب از اجرای پژوهش‌های تکراری، انتشار اطلاعات، ایجاد شفافیت و با هدف شناسایی و به‌کارگیری و تجاری‌سازی دستاوردهای حاصل از پژوهش اقدام به ثبت کلیه طرح‌های پژوهشی و فناوری و پایان‌نامه‌ها و رساله‌های پژوهشی

سند بالادست: نقشه جامع علمی کشور و اولویت‌های پژوهش و فناوری کشور ابلاغی شورا
تصویب و نظارت: دستگاه‌های مشمول (تصویب) و دبیرخانه شورای عالی عتف (تطبيق و نظارت)
خروجی: گزارش عملکرد سالیانه ثبت شده در سامانه بهره‌برداران: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان برنامه و بودجه کشور

کارکردهای سامانه سمات ملی

۱ ایجاد بانک جامع اطلاعاتی طرح‌های پژوهشی شفاف، یکپارچه، منسجم و بدون تکرار در سطح ملی

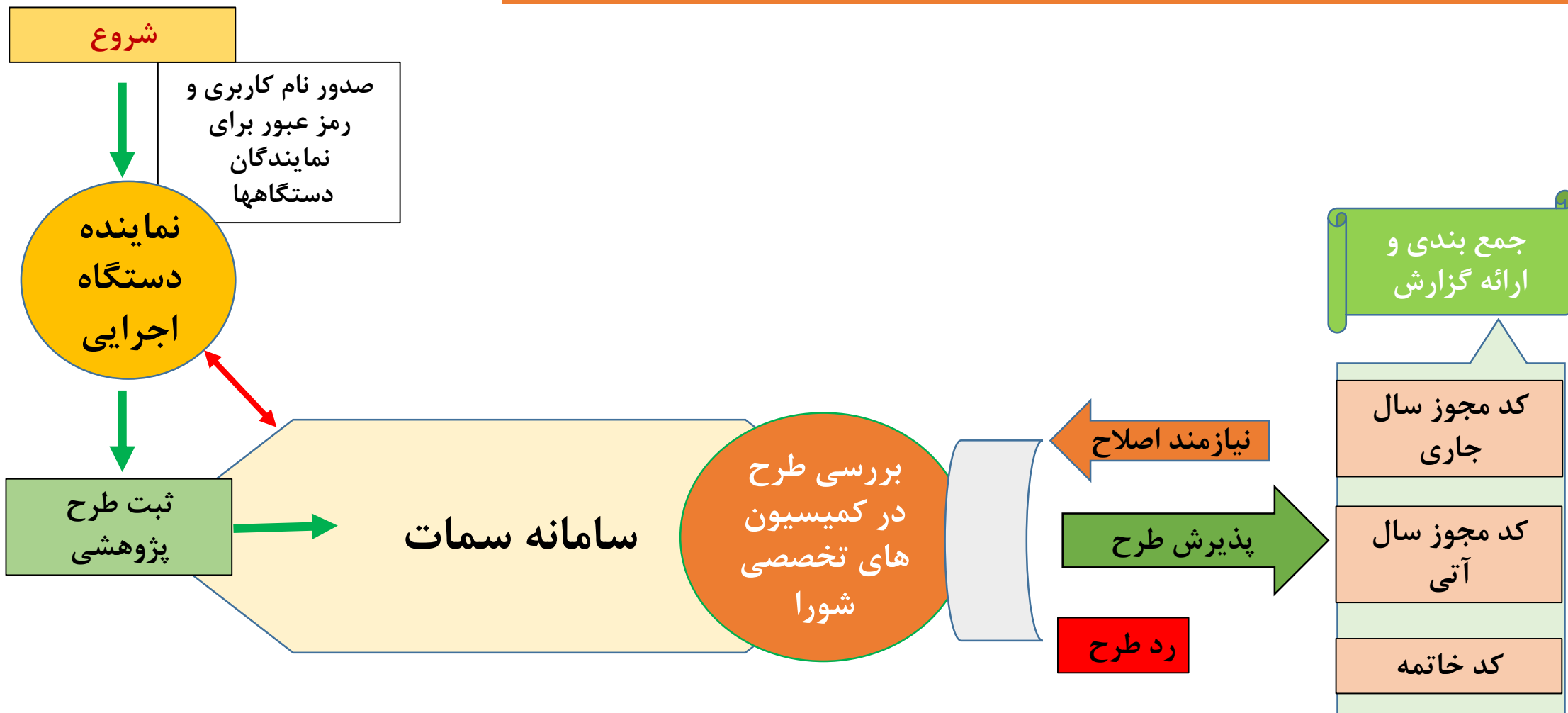
۲ فراهم‌سازی شرایط مدیریت و راهبری فعالیت‌های پژوهش برای مدیران

۳ هدفمندسازی پژوهش دستگاه‌های مشمول در راستای اولویت‌های ملی

۴ نظارت بر حسن اجرای طرح‌های پژوهشی

۵ امکان تهیه گزارشات مختلف

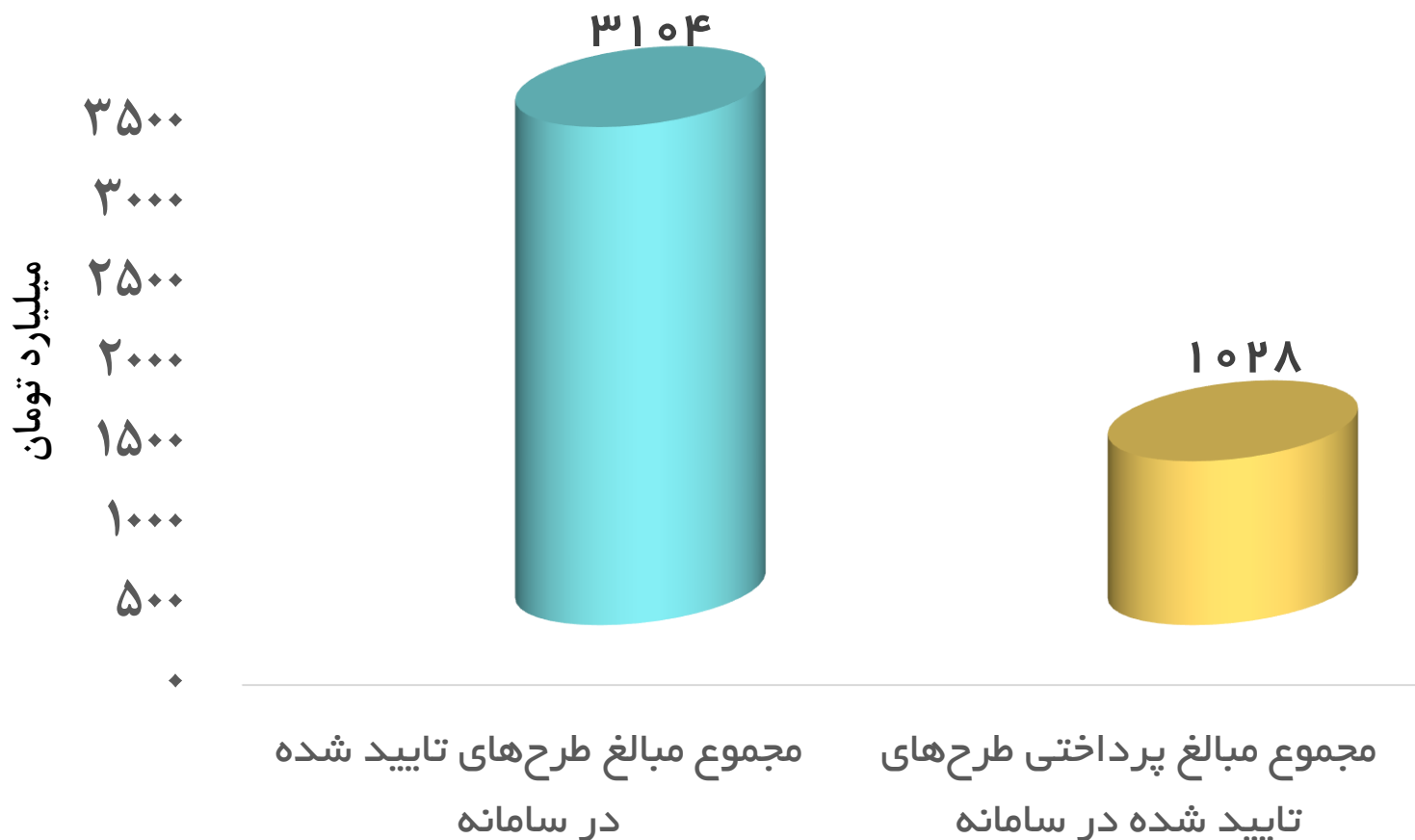
فرآیند اجرای سمات ملی (یک درصد هزینه ای)

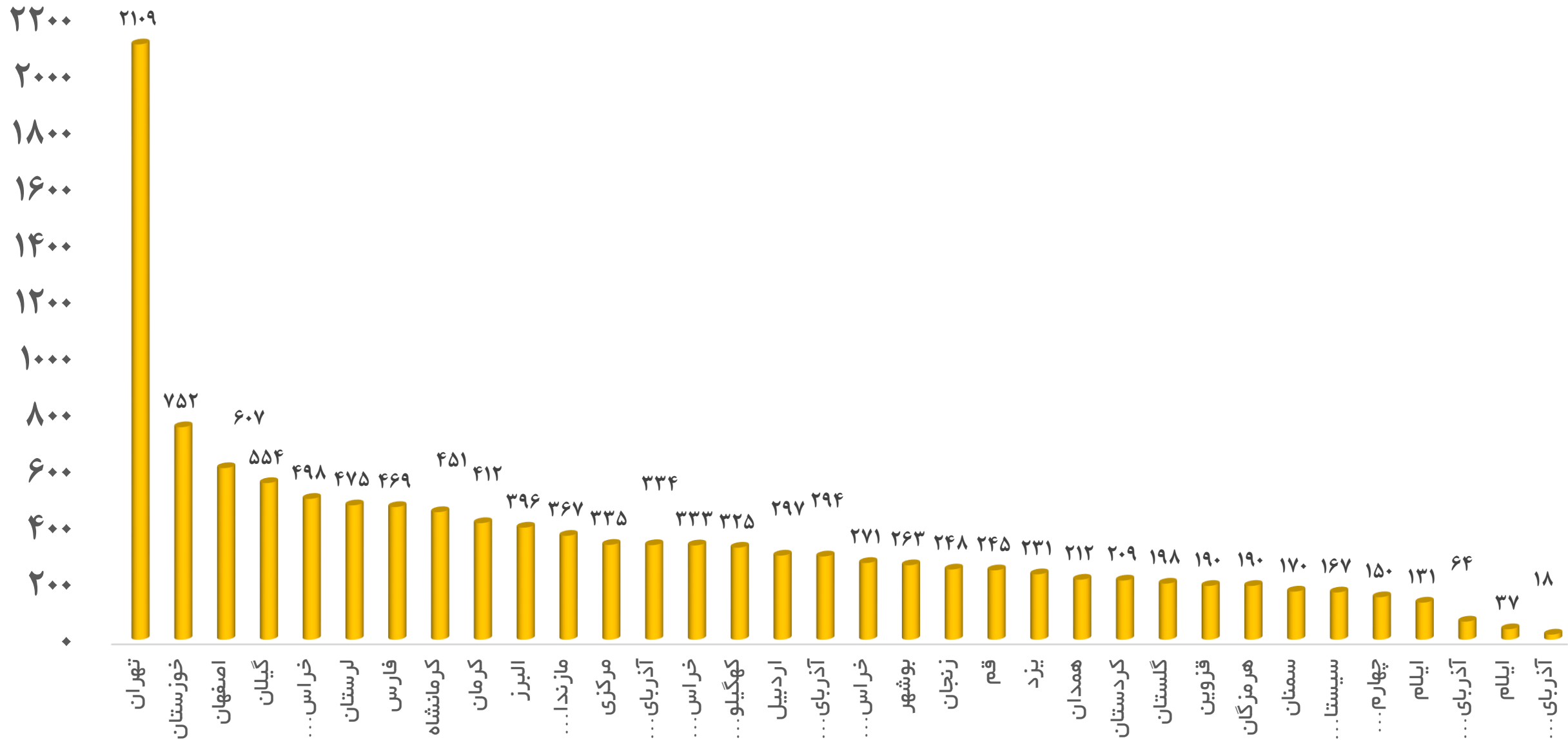
تعداد طرح از محل اعتبارات مشمول برای پژوهش و فناوری از ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱

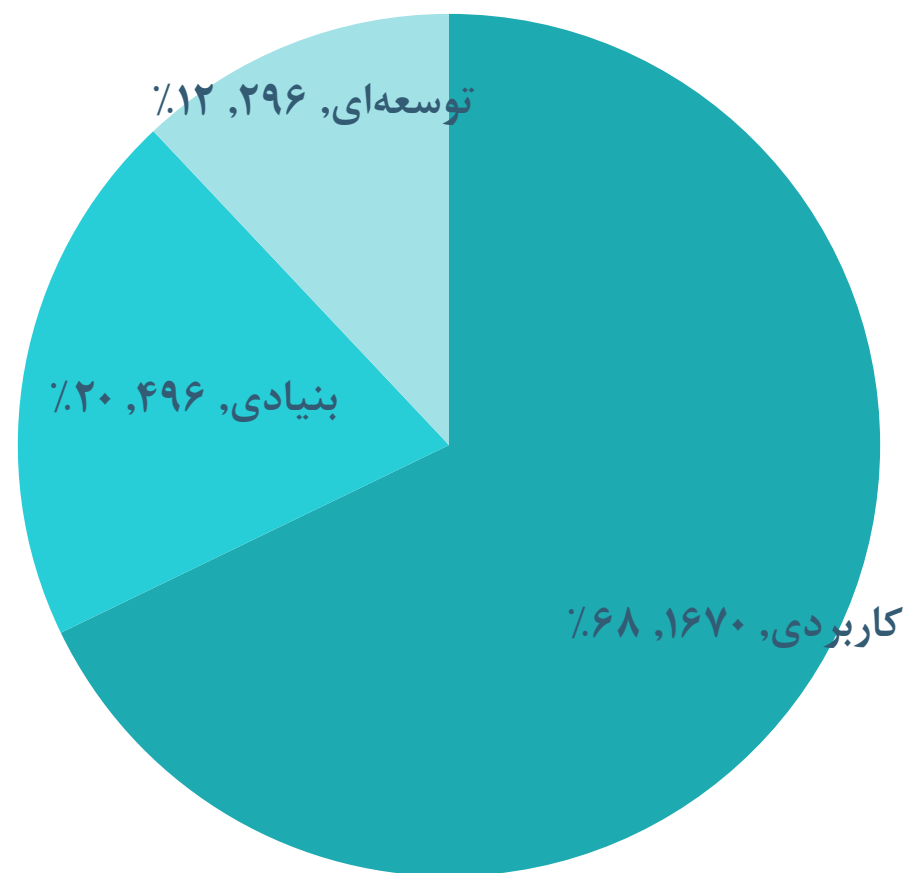
میزان اعتبارات و هزینه کرد از محل اعتبارات مشمول برای پژوهش و فناوری از ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱

پراکندگی تعداد طرح‌های پذیرفته‌شده بر اساس استان محل اجرای طرح از ۱۳۹۴ تا پایان ۱۴۰۱

پراکندگی میزان اعتبار طرح‌های پذیرفته شده سمات بر اساس نوع طرح از ...

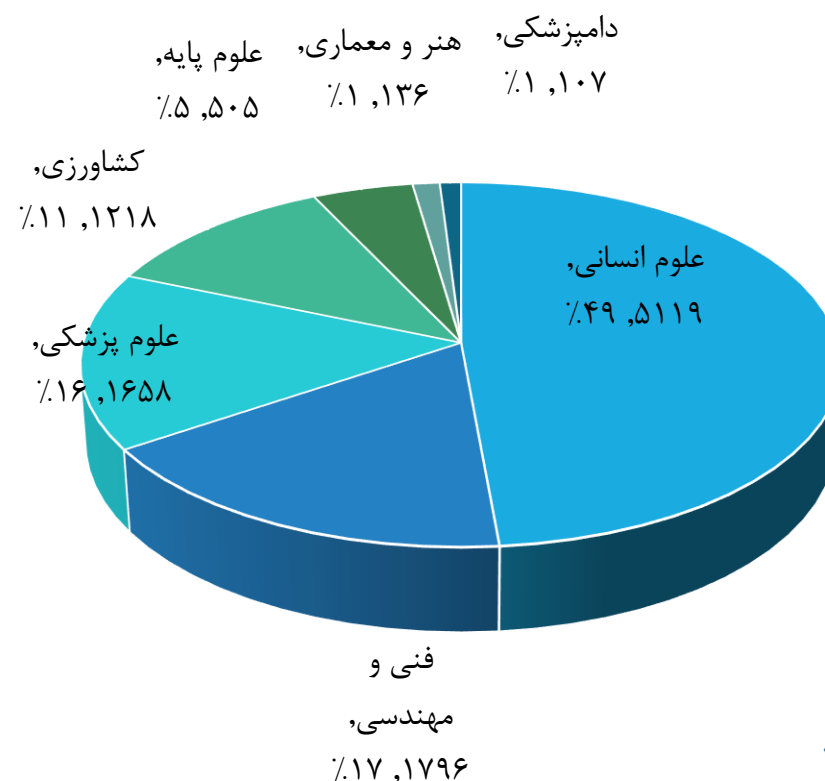
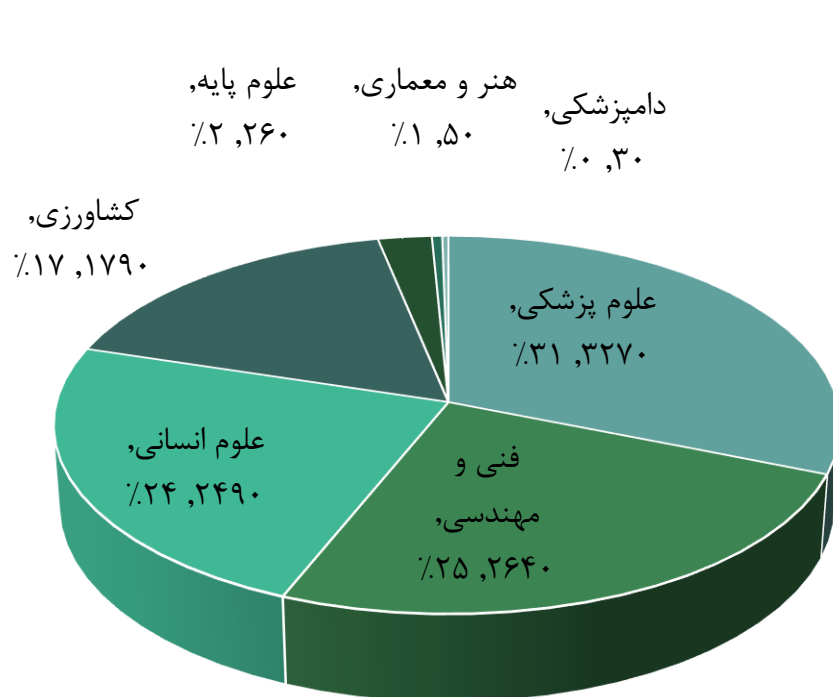
عملکرد بند «ب» ماده ۶۴ برنامه ششم توسعه

توزیع طرح‌ها بر اساس حوزه دانش

۱۳۹۴ تا ۱۴۰۱

تعداد طرح

اعتبار طرح (میلیارد ریال)

مشکلات و کاستی‌های اعتبارات تکلیفی ۱ درصدی پژوهشی

- مشخص نبودن میزان کل اعتبار تکلیفی ۱ درصدی پژوهش و فناوری کل کشور و هر یک از دستگاههای اجرایی
- نبود ضمانت اجرایی برای پیگیری اجرای قانون
- تاکید قانون بر هزینه کرد از یک درصد اعتبار تخصیص یافته
- تعجیل دستگاههای اجرایی برای تعریف پروژه های پژوهشی برای جلوگیری از برگشت اعتبارات تکلیفی به خزانه
- نبود ساز و کار مناسب برای شناسایی نیاز پژوهشی دستگاهها و تعریف و تصویب پروژه های پژوهشی
- خرد شدن اعتبارات بین دستگاههای اجرایی و عدم اشراف دستگاههای مادر بر عملکرد دستگاههای زیرمجموعه
- تعریف پروژه های در ابعاد مالی و زمانی کوچک و عدم امکان انجام طرح های کلان و بزرگ برای رفع چالشهای اساسی کشور و دستگاه اجرایی

پیشنهاد ارائه شده جهت رفع مشکلات و کاستی ها

تجميع اعتبارات ۱ درصدی دستگاههای اجرای در صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

متن پیشنهادی:

در راستای اجرای بند (ب) ماده (۶۴) قانون برنامه ششم توسعه، سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است، در زمان تخصیص اعتبارات هزینه‌ای دستگاههای اجرایی، نسبت به کسر اعتبار مشمول هر دستگاه اقدام و منابع آن را به عنوان منابع صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در نظر گیرد. اعتبارات موضوع این ماده ضمن رعایت چهارچوب نقشه جامع علمی کشور و براساس اولویتها و سیاستهای پژوهشی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین نیازهای استان‌ها از طریق عقد قرارداد با دانشگاهها، مراکز آموزش عالی، مؤسسات پژوهشی، پارکهای علم و فناوری و جهاد دانشگاهی با اولویت مراکز مستقر در همان استان اختصاص می‌یابد..

با تشکر از توجه شما

اسناد و قوانین بالا دستی

- ۱- بند ۲۶ ماده واحده قانون بودجه ۱۳۸۸ کل کشور (آیین نامه اجرایی)
- ۲- جزء (د) بند (۲) قانون بودجه ۱۳۸۹ کل کشور (آیین نامه اجرایی)
- ۳- جزء (الف) بند (۱۰۸) قانون بودجه ۱۳۹۰ کل کشور (آیین نامه اجرایی)
- ۴- قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)
- ۵- بند (۸۹) قانون بودجه ۱۳۹۱ کل کشور (آیین نامه اجرایی)
- ۶- بند (۱۱۶) قانون بودجه ۱۳۹۲ کل کشور (آیین نامه اجرایی)
- ۷- ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) (دستورالعمل اجرایی)
- ۸- بندهای (ب)، (پ) و (ت) ماده (۶۴) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶-۱۴۰۰) (آیین نامه های اجرایی)
- ۹- بند «س» ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم موضوع ماده ۳۱ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (دستورالعمل اجرایی)

جزء «الف» بند (۱۰۸) قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور

کلیه دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاههای موضوع ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۵/۸/۱۳۸۴ علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل هر دستگاه در پیوستهای شماره (۳) و (۴) منظور شده است، مکلفند حداقل **نیم درصد (۰.۵٪) تا سه درصد (۳٪) از اعتبارات خود** به استثناء «اعتبارات فصول (۱) و (۶) و سرانه دانش آموزی وزارت آموزش و پرورش، بودجه هزینه‌ای و هزینه‌های مستقیم تولید شرکتهای دولتی» را برای انجام امور پژوهشی و توسعه علمی و دانش فناوری در قالب موافقتنامه متبادله هزینه نمایند.

بند ۸۹ قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کشور

ماده قانونی: کلیه دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاههای موضوع ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۵/۸/۱۳۸۴، علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل هر دستگاه در پیوستهای شماره (۳) و (۴) منظور شده است، مکلفند حداقل **نیم درصد (۰.۵٪) تا سه درصد (۳٪) از اعتبارات خود** به استثنای اعتبارات فصول (۱) و (۶) بودجه هزینه‌ای و سرانه دانش آموزی وزارت آموزش و پرورش و هزینه‌های مستقیم تولید شرکتهای دولتی را برای انجام امور پژوهشی و توسعه علمی و دانش فناوری هزینه نمایند.

بند ۱۱۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کشور

کلیه دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مکلفند **یک (۱) تا سه (۳) درصد از اعتبارات خود** را برای انجام امور پژوهشی و توسعه فناوری هزینه نمایند.

قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ مجلس شورای اسلامی)

بند «س» ماده ۱۳۲:

معادل هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی در واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط که در قالب قرارداد منعقد شده با دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در چارچوب نقشه جامع علمی کشور انجام می‌شود، مشروط بر این‌که گزارش پیشرفت سالانه آن به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه‌ها و یا مراکز تحقیقاتی مربوطه برسد و ناخالص درآمد ابرازی حاصل از فعالیت‌های تولیدی و معدنی آنها کمتر از پنج میلیارد (۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال نباشد، حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مالیات ابرازی سال انجام هزینه مذکور بخشوده می‌شود. معادل مبلغ منظور شده به حساب مالیات اشخاص مذکور، به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نخواهد شد.